

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **POK-Česká realitní skupina s.r.o.**
se sídlem Jaroslavice 116, Jaroslavice
zastoupen Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D., advokátem
se sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2024, č. j. MZP/2024/220/1289, sp. zn. ZN/MZP/2024/220/116

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí České inspekce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

životního prostředí, inspektorátu Plzeň (dále též „inspekce“ nebo „ČIŽP“), čj. ČIŽP/43/2024/1358 ze dne 17. 4. 2024, a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125a odst. 1 písm. w) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“), tím, že v době od 19. 8. 2021 do doby zahájení kontroly (dopis ČIŽP ze dne 16. 10. 2023, doručený do datové schránky žalobce dne 17. 10. 2023) neplnil nápravná opatření č. 6 ve spojení s bodem č. 7, 8 a 10 uložená rozhodnutím ČIŽP OOV Plzeň č. j. 3/OV/864/00/Hs ze dne 15. 5. 2000 (bod 6 – provedení sanace kontaminovaných podzemních vod v prostoru skládky sklářských písků, prostoru výrobních celků závodu a bývalého jímacího území „U Radbuzy“ ve spojení s bodem č. 7 – stanovení koncentračních cílových limitů pro sanaci podzemní vody s konkrétními hodnotami jednotlivých polutantů; bod č. 8 – provádění monitoringu jakosti podzemní a povrchové vody v průběhu sanačních prací a minimálně po dobu dalších dvou let po ukončení sanace; bod č. 10 – vyhodnocování postupu sanačních prací včetně vyčíslení vynaložených nákladů v ročních etapových zprávách předkládaných ČIŽP vždy do 31. 1. následujícího kalendářního roku) pro bývalý areál SVA Holýšov v Holýšově podle ust. § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona (dále také „rozhodnutí ČIŽP 2000“). Za tento přestupek byla žalobci podle ust. § 125a odst. 2 písm. d) vodního zákona ve spojení s § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) uložena pokuta ve výši 250 000 Kč, a podle a § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení.
3. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že ČIŽP zahájila u žalobce kontrolu dopisem ze dne 16. 10. 2023, č. j. ČIŽP/43/2023/5455, zaměřenou na plnění nápravných opatření č. 6 ve spojení s bodem č. 7, 8 a 10 uložených rozhodnutím ČIŽP 2000 v období od 19. 8. 2021 do doby zahájení kontroly. K námitkám žalobce v prvostupňovém rozhodnutí uvedla, že trvání kontaminace lze považovat za zřejmý fakt, který logicky vyplývá ze skutečnosti, že sanační práce nebyly dokončeny a v kontrolovaném období nadále neprobíhaly. Ze žádné z uzavřených smluv neplyne povinnost ČR ani žádné její organizační složky v sanačních pracích pokračovat. Stěžejním atributem ve smyslu dokončení sanačních prací je čistota kontaminací zasažených pozemků a vod, kdy technické parametry čistoty plynou z příslušných právních předpisů. Osobou odpovědnou za dokončení uložených opatření je žalobce, který nemovitosti nabyl s vědomím existence staré ekologické zátěže a na nějž povinnost přešla v souladu s § 42 odst. 3 vodního zákona. Fond národního majetku se pouze zavázal hradit účelně vynaložené náklady do maximální výše 198 035 000 Kč, nepřevzal však odpovědnost za splnění ekologických závazků. K výši pokuty ČIŽP poukázala na to, že žalobce svou nečinností způsobil v areálu bývalého podniku SVA v Holýšově a jeho okolí dlouhodobé přerušení sanačních prací, kontaminace podzemních vod v prostoru výrobních celků závodu a bývalého jímacího území „U Radbuzy“ stále přetrvává. Rovněž nebyl prováděn monitoring, navíc hrozí i zmaření dosud investovaných nemalých státních finančních prostředků. Při stanovení výše pokuty shledala z výše uvedených důvodů a pro dlouhou dobu trvání přestupek jako velmi závažný, přihlédla rovněž k neplnění předcházejících opatření.
4. Žalovaný posouzení skutkového stavu ČIŽP přisvědčil, vypořádal se s odvolacími námitkami žalobce a poukázal na rozhodovací praxi Městského soudu v Praze, Nejvyššího Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

správního soudu a Ústavního soudu v obdobných věcech žalobce (usnesení Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 9. 2. 2023, čj. 4 As 7/2023-25, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2022, čj. 3 A 195/2016-140, rozsudek NSS ze dne 11. 1. 2024, čj. 4 As 3/2022-45, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2024, čj. 15 A 14/2019-99, usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 8. 2023, sp. zn. III. ÚS 1398-23, rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2023, čj. 10 As 16/2022-54, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2021, čj. 17 A 84/2020-47, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022-46) s tím, že nemá důvod odchytil se od jejich hodnocení i nyní v opakovaně vznášených námitkách. Ztotožnil se s výkladem § 42 odst. 3 vodního zákona provedeným NSS v rozsudku ze dne 30. 3. 2023, čj. 10 As 16/2022-54, podle nějž mají uložená nápravná opatření povahu „*in rem*“ a povinnost uložená rozhodnutím ČIŽP 2000 tedy přešla na žalobce. Žalobce v rozhodném období neprokázal, že by plnil povinnosti, které na něj nabytím majetku bývalé SVA Holýšov přešly příklepem v elektronické dražbě. K výši uložené pokuty konstatoval, že je za daný přestupek možno uložit pokutu do výše 500 000 Kč. Uložená pokuta se tak pohybuje v poloviční výši, avšak s ohledem na přetrvávající udržování protiprávního stavu ji nelze považovat za nepřiměřenou.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce předně brojil proti nedostatečnému vypořádání námitky, že není osobou odpovědnou k plnění nápravných opatření dle vodního zákona, a nesprávného výkladu § 42 vodního zákona. K tomu poukázal na usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1398/23, dle kterého tento soud není primárně povolán k výkladu právních předpisů veřejné správy, nýbrž k ochraně práv a svobod zaručených ústavním pořádkem. Není proto možné na něj odkazovat v odůvodnění výkladu § 42 odst. 3 vodního zákona. Závěry rozsudku NSS ze dne 30. 3. 2023, č. j. 10 As 16/2022 – 54, jsou dle žalobce vystavěny pouze na zjednodušujícím výkladu § 42 odst. 2 a 3 vodního zákona. Z doslovného jazykového výkladu § 42 odst. 1 vodního zákona vyplývá, že opatření k nápravě je opatřením ukládaným původci závadného stavu, který je primárně za něj odpovědný a musí nést náklady způsobené s jím způsobeným znečištěním v souladu se zásadou znečišťovatel platí (*polluter pays principle*), která je rovněž výslovně obsažena v Čl. 191 odst. 2 SFEU. Je tedy opatřením *in personam* vázajícím se ke konkrétnímu subjektu, který závadný stav způsobil a jeho případným univerzálním právním nástupcům v souladu se zásadou znečišťovatele platí, a nikoli opatřením *in rem* vztahujícím se k pozemkům. Tato zásada má pouze jednu zákonnou výjimku dle § 42 odst. 2 vodního zákona, kdy touto osobou může být nabyvatel ekologicky zatíženého majetku od státu v rámci privatizace (výlučně nabytím vlastnického práva k majetku postupem dle zákona o velké privatizaci, a to svědomím ekologické zátěže a současně buď s poskytnutím slevy z kupní ceny z důvodu existujícího zatížení, nebo s uzavřením tzv. ekologické smlouvy, na jejímž základě se stát zavázal k úhradě nákladů sanace ekologické zátěže. Tuto výjimku je nutno vykládat restriktivně a nezakládá *in rem* odpovědnost jakéhokoli dalšího vlastníka.
6. Podle žalobce je právním nástupnictvím ve vztahu k § 42 odst. 3 vodního zákona nutno rozumět výlučně sukcesi univerzální, nikoli sukcesi singulární. I v případě odpovědnosti nabyvatele majetku pak nabyvatel vstupuje do postavení původce namísto původního státního podniku, jehož majetek získal na základě privatizace a za podmínek uvedených v § 42 odst. 2 vodního zákona a k němuž se závadný stav váže. Majetkem, k němuž se závadný stav váže dle § 42 odst. 2 vodního zákona není možné rozumět nemovitost, která je závadným stavem znečištěna, ale podnik jako soubor a věcí a závazků, k nimž se váže

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

odpovědnost státu, resp. státního podniku, který při provozování převáděného podniku jako původce závadný stav způsobil. Zdůraznil, že § 42 odst. 2 výslovně vyžaduje, aby s nabyvatelem majetku privatizací byla uzavřena zvláštní smlouva, nebo aby mu byla alespoň poskytnuta sleva z kupní ceny. Ani jedno z tohoto nebylo v případě žaloby naplněno. Akceptace závěrů NSS bydle žalobce vedla k tomu, že noví ničeho netušící vlastníci pozemků by náhle byli povinni na své náklady povinni provést nápravná opatření. Setrvání na závěru, že pro posouzení právní povahy opatření není rozhodující zda se v dříve posuzovaném případě kupující ve smlouvě k něčemu zavázal či nikoli, je v rozporu s § 42 odst. 2 vodního zákona, který výslovně vyžaduje aby s nabyvatelem majetku privatizací byla uzavřena zvláštní smlouva, nebo mu alespoň byla poskytnuta sleva z kupní ceny. Ani jedno nebylo naplněno.

7. Dále žalobce kritizoval způsob, kterým NSS vyložil prejudikaturu. K tomu citoval z rozsudku tohoto soudu ze dne 23. 7. 2009, čj. 2 As 84/2008-131, s tím, že kontaminované pozemky nijak výhodněji nenabyl a nenaplnil stěžejní bod uváděný NSS pro to, aby mohl být považován za osobu povinnou k realizaci nápravných opatření uložených rozhodnutím ČIŽP 2000 společnosti SVA Holýšov. Kontaminované pozemky vydražil v elektronické aukci, ve které nabídl nejvyšší cenu, tato cena nezohledňovala ekologickou zátěž, která má být odstraněna na základě uloženého opatření k nápravě. Na dokončení opatření k nápravě by přitom bylo potřeby vynaložit nemalé finanční prostředky. Tvrzení NSS, že společnost SVA Holýšov a.s., IČO: 255 85 673, nyní již po výmazu z obchodního rejstříku (dále jen „SVA Holýšov“), byla opatření uložena právě pro její vlastnický vztah ke kontaminovaným pozemkům, je dle žalobce v přímém rozporu s § 42 odst. 3 vodního zákona. Společnost SVA Holýšov byla založena jako dceřiná společnosti SVA, a. s., která se stala nabyvatelem kontaminovaných pozemků za podmínek předvídaných v § 42 odst. 2 věty druhé vodního zákona, a opatření jí tak byla uložena nikoli z důvodu vlastnictví kontaminovaných pozemků, ale právě z právního nástupnictví po společnosti SVA Holýšov.
8. Žalobce považoval za nepřiléhavý rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2005, č. j. 2 As 38/2005 – 132. Kontaminace nemá žádnou souvislost s ději, které se na pozemcích dějí zásluhou žalobce. Stávající stav je následkem konání Ministerstva financí, které nesplnilo své závazky z Realizační smlouvy č. 01131-2003-240-S0151/96-01 – 001 – S00100 ze dne 28. 11. 2003 vůči společnosti SEPA spol. s.r.o., IČO: 14893576, se sídlem Unhošťská 693, Praha 6 (nyní společnost AECOM CZ s.r.o.), což samo Ministerstvo financí uznalo ve svém přípisě č. j. MF-29964/2019/45202 ze dne 6. 12. 2019. Ani kritérium tvrzeného „nejtěsnějšího vztahu“ tak v posuzovaném případě není naplněno a žalobce nemůže být považován za původce závadného stavu na těchto pozemcích, ani jeho právního nástupce, který je povinen k realizaci nápravných opatření.
9. Dále žalobce odkázal na § 42 odst. 6 vodního zákona, z něž citoval. Vodní zákon dle žalobce počítá se situacemi, kdy vlastník nemovitostí, na nichž vážně závadný stav, a osoba povinná k odstranění závadného stavu na základě uloženého opatření k nápravě, jsou dva odlišné subjekty, a popírá závěry žalovaného. Pokud by opatření k nápravě mělo povahu *in rem*, byl by k jeho splnění povinen vždy jen a pouze vlastník dotčených nemovitostí.
10. Dle žalobce je tvrzení o povaze napadeného opatření *in rem* popřeno i § 42 odst. 4 vodního zákona, dle kterého nelze-li opatření k nápravě uložit podle § 42 odst. 1 až 3 vodního zákona a hrozí-li závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod, může vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu ČIŽP uložit provedení opatření

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

k nápravě právnické osobě, která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá. Náklady v takovém případě nese příslušný kraj. Pokud by se nápravné opatření mělo vázat k vlastnictví kontaminovaných pozemků, bylo by dané ustanovení nadbytečným a neaplikovatelným. Postupem žalovaného, který provedl výklad § 42 vodního zákona v rozporu s jeho jazykovým zněním, došlo k porušení zákazu svévolného výkladu a aplikace práva.

11. Žalobce dále brojil proti nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí z důvodu absence relevantních úvah o stanovení výše pokuty, která je zcela nepřiměřená povaze a závažnosti přestupku, nebylo prokázáno, že by kontaminace na pozemcích žalobce i nadále trvala. Žalovaný vycházel ze Zprávy o monitoringu podzemní vody z listopadu 2013. Již v této více než 10 let zprávě bylo konstatováno, že přerušením sanačních prací nedošlo k výraznému zhoršení stavu kontaminace v lokalitě. Z rozhodnutí ČIŽP ani napadeného rozhodnutí nelze dovodit, v čem spatřuje přetrvávající udržování protiprávního stavu, resp. škodlivost následků nekonání žalobce, které by mělo ospravedlňovat uloženou výši pokuty. Pokud ČIŽP uvedla, že „sanační práce měly být prováděny kontinuálně bez přestávek do doby splnění sanačních limitů a vyhodnocovány v určitém režimu“, pak taková povinnost z rozhodnutí ČIŽP 2000 neplyne. Přerušení sanačních prací nebylo způsobeno nečinností žalobce, nýbrž Ministerstvem financí, které bezdůvodně porušilo Realizační smlouvu se společností SEPA na odstraňování starých ekologických zátěží. Jelikož nebylo prokázáno, že by neplnění sankčních opatření (délka, po kterou trvá údajně protiprávní jednání žalobce) mělo na lokalitu či již provedené sanační práce jakékoli dopady a že by způsobilo zhoršení původního stavu, je dle žalobce evidentní, že žalovaný opomněl vyhodnotit „naprosto absentující“ dopady žalobcova jednání na životní prostředí. Nulová škodlivost by se měla projevit v úvaze o výši sankce, povahou následku jednání žalobce se žalovaný vůbec nezabýval.
12. Žalobce žádal, aby soud žalobou napadené rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí ČIŽP zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

13. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí tvoří jeden z řetězcích se aktů, kdy k zamýšlenému zásahu – odstranění staré ekologické zátěže v areálu bývalého SVA Holýšov, je ve vztahu k právnímu jednání žalobce třeba více navazujících rozhodnutí. Z časového hlediska se jedná o trvající přestupek, jímž žalobce vyvolal protiprávní stav, jež posléze svou nečinností udržuje. Rozhodnutí ČIŽP navazuje na její předchozí rozhodnutí ze dne 25. 3. 2022, žalobu proti uvedenému rozhodnutí Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 10. 2022, č. j. 18 A 52/2022 – 46, zamítl.
14. Dle žalovaného spočívá předmět trvajícího přestupku v tom, že se žalobce stal dnem 29. 7. 2010 vlastníkem areálu bývalého SVA Holýšov, resp. pozemků dotčených projektem odstranění staré ekologické zátěže, a to na základě příklepu v elektronické aukci. Sanační povinnost přešla na žalobce v rámci univerzální sukcese poté, co došlo ze strany žalobce v roce 2011 k přerušení provádění sanačních prací z důvodu vyčerpání finančních prostředků, poskytnutých Českou republikou na základě smluvních ujednání s právním předchůdcem žalobce. Na přerušení sanačních prací reagovala posléze inspekce prováděním opakovaných kontrol, kdy z kontrolních zjištění inspekce mimo jiné vyplynulo, že žalobce neplní nápravná opatření č. 6, 7, 8 a 10, uložená rozhodnutím inspekce ze dne 15. 5. 2000, č. j.: 3/OV/864/00/HS, jak vyplývá z protokolu o kontrolním zjištění inspekce ze dne 28. Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

2. 2024. Z hlediska časového úseku je žalobce sankcionován za období od 19. 8. 2021 do 16. 10. 2023 (ve věci sp. zn. 18 A 52/2022 se jednalo o časové období od 10. 12. 2019 do 18. 8. 2021).

15. Přestože byl žalobce sankcionován postupně vydávanými řetězcími se rozhodnutími o pokutách za udržování protiprávního stavu, nevzal si z těchto skutečností poučení a protiprávní stav, spočívající v neprovedení nápravných opatření, nadále udržuje. Pokaždé, když se správní orgán dozví, že delikvent nadále udržuje protiprávní stav, počne běžet nová subjektivní lhůta k zahájení řízení o uložení pokuty. Pokud je po uložení sankce protiprávní stav udržován i nadále, nejedná se z hlediska totožnosti skutku o skutek totožný, nýbrž o skutek nový, za který lze uložit další sankci. Odlišnost je dána časovými obdobími, po který přestupek trvá a za které je sankce ukládána, k čemuž žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2007, č. j. 9 As 40/2007 – 61. Z hlediska totožnosti skutku se tak nejedná o skutek shodný jako v odkazovaném rozsudku.
16. K argumentaci žalobce stran rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 10 As 16/2022 – 54, žalovaný uvedl, že NSS s využitím zásady soud zná zákon provedl výklad § 42 odst. 3 vodního zákona, k tomu žalovaný odkázal na body 16 a násl. předmětného rozsudku. S odkazem na § 2 odst. 4 správního řádu žalovaný dále uvedl, že musí rozhodovat v souladu s již vydanými rozsudky, které se týkaly skutkově shodných nebo obdobných případů. Jazykový výklad nemůže nahrazovat výklad soudní. Nepovažuje-li žalobce odkazovaný rozsudek NSS za přílehlavý, měl tyto své závěry uplatnit v jiném řízení, než v řízení o pokutě za neplnění nápravných opatření, uložených rozhodnutím ČIŽP 2000. Žalovaný byl a je soudním výkladem vázán, což může být prolomeno jen v důsledku nových skutkových zjištění, při novém projednání věci či v případě změny právní úpravy v průběhu řízení. V prostředí materiálního právního státu je neakceptovatelné, aby kterýkoliv nositel veřejné moci postupoval v rozporu se závazným právním názorem soudu, k tomu žalovaný odkázal na § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu. Dále poukázal na kvazi precedenční význam judikatury.
17. K výši stanovené pokuty žalovaný uvedl, že přihlédl k dlouhodobosti neplnění nařízených nápravných opatření, resp. k dlouhodobému udržování protiprávního stavu žalobcem, kdy žalobce neprojevuje žádnou snahu směřující k dokončení sanačních prací, resp. dlouhodobě systémově porušuje právní předpisy, a proto nemohou být ani naplněny podmínky pro úspěšné uplatnění moderačního práva soudu. Udržování protiprávního stavu i přesto, že v předchozích řízeních byly žalobci uloženy sankce, je dle žalovaného důvod pro zohlednění této skutečnosti při výměře dané sankce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný svou úvahu, proč nepřistoupil k moderaci inspekci vyměřené výše pokuty řádně odůvodnil.
18. Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci takový postup soudu akceptovali. Soud neprováděl žalobcem navržené důkazy, neboť mu pro posouzení důvodnosti žaloby postačoval obsah spisového materiálu, provedení žalobcem navržených důkazů by bylo nadbytečné.
20. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou uplatněných bodů, kterými je vázán, podle skutkového a

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

21. Soud vyšel z následující právní úpravy:
22. Dle § 42 odst. 2 vodního zákona *vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí uloží podle potřeby opatření k nápravě nabyvateli majetku získaného způsobem uvedeným ve zvláštním zákoně, který není původcem závadného stavu, ale k jehož majetku takto získanému je závadný stav vázán. Takto postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí v případě, že nabyvatel tohoto majetku jej získal s vědomím ekologické zátěže a byla-li s ním o tom uzavřena zvláštní smlouva nebo byla-li mu poskytnuta sleva z kupní ceny z důvodu závadného stavu, jenž je předmětem opatření k nápravě. Tímto způsobem postupuje vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí i v případě, existuje-li dosud původce závadného stavu. Exekuci rozhodnutí vydaného podle tohoto ustanovení nelze zahájit, nařídít nebo provést. Dle odst. 3 téhož ustanovení povinnosti plynoucí z opatření k nápravě uloženého původci závadného stavu nebo nabyvateli majetku podle odstavce 2 přecházejí na jejich právní nástupce.*
23. Soud o věci uvažil takto:
24. Podstatou žalobní argumentace je tvrzení žalobce, že opatření k nápravě dle § 42 vodního zákona mají charakter *in personam*, a povinnosti z nich vyplývající tedy nemohly přejít na žalobce dle § 42 odst. 3 vodního zákona v rámci singulární sukcese. Žalobce si byl vědom, že správní soudy (Městský soud v Praze a Nejvyšší správní soud) již dříve dospěly k opačnému závěru, jejich právní závěry však považuje za nesprávné.
25. Z pravomocného rozhodnutí ČIŽP 2000, jež je součástí správního spisu, vyplývá, že opatřením k nápravě ve smyslu § 42 odst. 2 vodního zákona byla uložena společnosti SVA Holýšov právě z důvodu jejího vlastnického práva k předmětným nemovitostem (srov. obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022-46, bod 77). Pravomocné rozhodnutí ČIŽP 2000 je nadáno presumpcí správnosti. Je na něj tedy nutno hledět jako na zákonné a správné, dokud není zákonem předvídaným způsobem shledán opak (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022-46, body 47 až 61). Pouze pro úplnost pak soud uvádí, že jak uvedla ČIŽP v prvostupňovém rozhodnutí, valná hromada společnosti SVA Holýšov rozhodla o zrušení této společnosti s likvidací. Soudu je z jeho činnosti přitom známo, že k výmazu této společnosti došlo dle obchodního rejstříku dne 31. 1. 2017 (viz Úplný výpis z obchodního rejstříku, dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=530550&typ=UPLNY>, přistoupeno 9. 12. 2014). Společnost SVA Holýšov tedy již neexistuje a nemůže tak dostat povinností planoucích z opatření k nápravě.
26. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 3. 2023, čj. 10 As 16/2022-54, konkrétně uvedl, že „[s] tvrzením, že se v případě nabytí vlastnického práva k areálu SVA Holýšov jedná pouze o singulární sukcesí, se soud ztotožňuje. Stěžovatelka nevstoupila do všech práv a povinností prodávajícího, ale pouze do těch, která jsou spojená s převáděnými nemovitostmi. Tímto způsobem přešla na stěžovatelku také práva a povinnosti veřejnoprávní povahy. NSS se však neztotožňuje s tvrzením stěžovatelky, že by opatření k nápravě byla opatřeními *in personam*. Společnosti SVA Holýšov byla opatření uložena právě pro její vlastnický vztah ke kontaminovaným pozemkům. Tento argument podporuje také samotné znění § 42 odst. 3 vodního zákona, které počítá s přechodem povinností váznoucích na pozemku na právní nástupce. Povinnost činit nápravná opatření má povahu *in rem* a spolu s pozemky přešla na právního nástupce společnosti SVA Holýšov, kterým se stala koupí pozemků Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

v elektronické dražbě právé stěžovatelka“ (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, čj. 10 As 16/2022-54, bod 19, obdobně též rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022 46, body 76 a 77).

27. Soud přitom nemá důvodu se od výše citovaných závěrů desátého senátu Nejvyššího správního soudu odchýlit ani v nyní projednávané věci, a to i při vědomí odlišných závěrů, jež učinil pátý senát Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 19. 6. 2023, čj. 5 As 100/2022-45, argumentoval obdobně jako žalobce. Tento rozsudek však byl vydán za odlišného skutkového a právního stavu. Pátý senát Nejvyššího správního soudu se v předmětném rozsudku zabýval otázkou charakteru opatření k nápravě uloženého podle § 42 odst. 1 vodního zákona (srov. rozsudek ze dne 19. 6. 2023, čj. 5 As 100/2022-45, bod 2), zatímco v nyní projednávané věci bylo společnosti SVA Holýšov uloženo opatření k nápravě podle § 42 odst. 2 vodního zákona. Zdánlivý rozpor v judikatuře je tak dle závěrů soudu nutno překlenout odlišením právní úpravy vyplývající z § 42 odst. 1 vodního zákona a § 42 odst. 2 vodního zákona.
28. Nelze přitom odhlédnout od kontextu celého případu. Opatřením k nápravě dle § 42 odst. 2 vodního zákona se ukládá „*nabyvateli majetku získaného způsobem uvedeným ve zvláštním zákoně, který není původcem závadného stavu, ale k jehož majetku takto získanému je závadný stav vázán*“. Takto se postupuje i v případě „*existuje-li dosud původce závadného stavu*“. Jak k § 42 odst. 2 vodního zákona uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2009, čj. 2 As 84/2008-131, dané ustanovení nasvědčuje tomu, že závazek likvidace ekologické zátěže sleduje právní osud věci. Pro úplnost zdejší soud k námitce žalobce o odlišném skutkovém stavu uvádí, že Nejvyšší správní soud se v daném rozsudku vyjádřil k povaze § 42 odst. 2 vodního zákona v obecné rovině, jeho závěry tak lze vztáhnout na nyní projednávanou věc.
29. Zvláštní právní úpravu dle § 42 odst. 2 vodního zákona je nutno dle stanoviska soudu odlišit od obecné úpravy obsažené v § 42 odst. 1 vodního zákona, který výslovně umožňuje uložení opatření k nápravě toliko původci závadného stavu. Režim § 42 odst. 2 vodního zákona oproti tomu předpokládá, že nositelem odpovědnosti je osoba odlišná od původce závadného stavu, která však získala privatizovaný majetek za zákonem stanovených podmínek. Tímto dochází k navázání povinností plynoucích z opatření k nápravě k danému majetku, k němuž je navázán předmětný závadný stav. Jinými slovy řečeno, povinnost k nápravě má v takovém případě charakter *in rem*. Soud proto uzavřel, že zvláštní právní úprava obsažená v § 42 odst. 2 vodního zákona bezpochyby vylučuje aplikaci zásady znečišťovatel platí, již se žalobce dovolával. Z téhož důvodu není relevantní skutečnost, že žalobce není původcem kontaminace předmětných pozemků.
30. K argumentaci teleologickým výkladem pak soud uvádí, že cílem zákonodárce při přijímání § 42 odst. 2 vodního zákona bylo umožnit oboustranně výhodné podmínky pro privatizaci státního majetku za zvýhodněných podmínek pod podmínkou likvidace ekologické zátěže. Výklad, podle něž by převodem (za těchto podmínek) zprivatizovaného majetku na odlišného vlastníka singulární sukcesí bylo možné daný majetek od povinnosti likvidace ekologické zátěže „očistit“ (a fakticky odpovědností za tuto likvidaci opět zatížit stát, resp. územní samosprávy, postupem dle § 42 odst. 4 vodního zákona), by tak byl v rozporu se smyslem a účelem předmětné právní úpravy.
31. Soud ve shodě se závěry osmnáctého senátu v obdobné věci téhož žalobce zdůrazňuje, že „*[a]kty in rem působí vůči každé osobě, která se ve vztahu k předmětu daného aktu nachází ve stejné právní situaci jako původní adresát*“. (cit. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

10. 2022, čj. 18 A 52/2022 46, bod 76). Nový vlastník je v tomto ohledu právním nástupcem vlastníka předcházejícího. Nic tedy nebránilo tomu, aby povinnosti plynoucí z opatření k nápravě uloženého dle § 42 odst. 2 vodního zákona přešlo na žalobce postupem dle § 42 odst. 3 vodního zákona jakožto na osobu, která se ve vztahu k předmětným nemovitostem nachází ve stejném vztahu jako původní adresát, tedy v pozici vlastníka. S ohledem na výše uvedená východiska proto nemá soud pochyb o tom, že na žalobce v důsledku nabytí vlastnického práva k areálu SVA Holýšov přešly dle § 42 odst. 3 vodního zákona práva a povinnosti vyplývající z opatření k nápravě uloženého rozhodnutím ČIŽP 2000.

32. Argumentaci žalobce stran omezení, jakým osobám a kdy lze opatření k nápravě uložit dle § 42 odst. 2 vodního zákona, soud nepovažuje za přílehlavou, neboť žalobce není osobou, které bylo opatření k nápravě uloženo, nýbrž je osobou, na kterou toliko postupem dle § 42 odst. 3 vodního zákona přešly povinnosti z již pravomocného rozhodnutí ČIŽP 2000, jímž bylo opatření k nápravě uloženo společnosti SZA Holýšov. Přešla-li na žalobce jakožto nabyvatele areálu SVA Holýšov povinnost plynoucí z rozhodnutí ČIŽP postupem dle § 42 odst. 3 vodního zákona, žalobce se této povinnosti nemůže bránit argumentací, že on sám není z hlediska způsobu nabytí předmětného majetku osobou splňující podmínky dle § 42 odst. 2 vodního zákona. Předmětem řízení v nyní projednávané věci není uložení opatření k nápravě žalobci, nýbrž přechod povinností z tohoto opatření na žalobce. Ustanovení § 42 odst. 3 vodního zákona přitom nutnost splnění obdobných podmínek u právních nástupců osob, kterým bylo opatření k nápravě již pravomocně uloženo, nepředpokládá. Povinnosti vyplývající z rozhodnutí o uložení opatření k nápravě, které již bylo vydáno, přejdou na nabyvatele předmětného majetku bez dalšího (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2024, čj. 15 A 14/2019-99, bod 39).
33. Soud nevěšel ani na argumentaci žalobce, že by takto vznikla povinnost „ničeho netušících“ vlastníků pozemků. Je totiž pouze na odpovědnosti kupujícího, aby zkoumal, zda je majetek, jež nabývá, zatížen právními či faktickými vadami. Vyjdou-li takové vady najevo až následně, kupující se může proti prodávajícímu, který takové vady zatajil, bránit prostředky soukromého práva. V nyní projednávané věci nadto byl žalobci stav předmětných pozemků v areálu SPA Holýšov znám, což vyplývá ze správního spisu, konkrétně z *Dohody o převzetí práv a povinností*, uzavřené dne 30. 5. 2011 mezi Ministerstvem financí, správcem konkursní podstaty úpadce SVA Holýšov, a. s. a žalobcem. Z Čl. II bodu. 2.1 této Dohody je patrné, že žalobce byl seznámen se Smlouvou č. 151/96 týkající se ekologických závazků společnosti SVA Holýšov.
34. Na výše uvedených závěrech nemůže ničeho změnit ani poukaz žalobce na § 42 odst. 6 vodního zákona, jež připouští situaci, kdy je vlastníkem majetku jiná osoba než ta, které bylo opatření k nápravě uloženo. Skutečnost, že opatření k nápravě uložené dle § 42 odst. 2 vodního zákona má charakter povinnosti *in rem*, totiž nic nemění na závěru, že v obecné rovině může v některých případech opatření k nápravě ukládat povinnost osobě odlišné od vlastníka (např. pokud dojde k uložení opatření k nápravě dle § 41 odst. 1 vodního zákona uložené původci závadného stavu ve vztahu k věci odlišného vlastníka). Ustanovení § 42 odst. 3 vodního zákona ostatně „původce závadného stavu“ a „nabyvatele majetku“ od sebe odlišuje.
35. Žalobci nelze přisvědčit ani v tom, že by žalovaným přijatý výklad činil nadbytečným ustanovení § 42 odst. 4 vodního zákona. Předmětné ustanovení se uplatní v případech, kdy zde není osoba, které by bylo možné opatření k nápravě uložit. Tak tomu však v daném

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

případě nebylo, neboť opatření k nápravě bylo pravomocně uloženo rozhodnutím ČÍŽP 2000, následně povinnost k jeho splnění přešla na žalobce.

36. Pro úplnost soud dodává, že předmětem řízení nejsou ani důvody, pro které bylo dané opatření uloženo právě společnosti SVA Holýšov, a není jím ani přezkum rozhodnutí ČÍŽP 2000 (na rozdíl od věci posuzované Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 23. 7. 2009, čj. 2 As 84/2008-131. Otázkou možnosti přezkumu rozhodnutí ČÍŽP 2000 se ostatně již podrobně věnoval ve věci téhož žalobce osmnáctý senát Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022-46, body 47 až 61, a soud neshledal důvodu se od jeho závěrů odchýlit.
37. Námitky nejsou důvodné.
38. K námitce žalobce, že kontaminace je následkem konání Ministerstva financí, soud uvádí, že žalobce již obdobnou námitku uplatnil v předchozích řízeních před Městským soudem v Praze a Nejvyšším správním soudem, v nichž brojil proti rozhodnutím žalovaného ve věci typově obdobných přestupků, z jejichž spáchání byl žalobce uznán vinným, ve vztahu k témuž areálu SVA Holýšov, a to za předcházející časová období (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2021, čj. 17 A 84/2020-47, body 36 až 39, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022-46, body 84 až 90, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, čj. 10 As 16/2022-54, bod 21, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2024, čj. 15 A 14/2019-99, body 34 až 37, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2021, čj. 7 As 393/2020 – 41, body 16 až 18). Všechna tato předcházející řízení jsou soudu známa z jeho činnosti, a ani v tomto ohledu soud neshledal důvodu se od jejich dřívějších závěrů odchýlit a plně na ně odkazuje.
39. Ze Smlouvy č. 151/96, jež je součástí správního spisu, vyplynulo, že se Fond národního majetku ČR zavázal: *„bradit nabyvateli účelně vynaložené náklady na splnění ekologických závazků z hlediska životního prostředí stanovené v projektu nápravných opatření, event. v jeho dodatcích, jež se stanou jeho nedílnou součástí, přičemž jsou však tyto náklady splatné jen v případě, odsouhlasí-li Fond národního majetku ČR jejich vynaložení v souladu s vyhodnocením ekologických závazků jako účelné. Úhrada může být poskytnuta maximálně do výše základního jmění společnosti, tj. 198 035 000 Kč.“* Povinností nabyvatele naproti tomu bylo *„splnit ekologické závazky v souladu s podmínkami stanovenými rozhodnutím příslušného správního orgánu a touto smlouvou“* (čl. III bod 3. 1. Smlouvy č. 151/96). V nyní projednávané věci se soud ztotožňuje se závěrem patnáctého, sedmnáctého a osmnáctého senátu zdejšího soudu, resp. závěry Nejvyššího správního soudu, že Fond národního majetku ČR se nezavázal na své náklady odstranit ekologickou zátěž, nepřevzal povinnost k plnění nápravných opatření, ale pouze poskytl finanční a organizační podporu v předem stanovené výši (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2024, čj. 15 A 14/2019-99, body 34 až 37). Jak již uvedl v obdobné věci téhož žalobce Nejvyšší správní soud, *„[o]chota státu podílet se částečně na nákladech nezavazuje stěžovatelku odpovědnosti za provedení nápravných opatření.“* (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, čj. 10 As 16/2022-54, bod 21).
40. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani soukromoprávní Realizační smlouva č. 01131-2003-240-S-0151/96-01-001-S 00100, o provádění prací při sanaci ekologických škod, uzavřená mezi Fondem národního majetku ČR a společností SEPA, spol. s r.o., ani přípis Ministerstva financí ze dne 6. 12. 2019, podle nějž byly sanační práce přerušeny v září 2011 z důvodu nedostatku finančních prostředků na úhradu faktur (oba tyto dokumenty jsou součástí správního spisu). Poukazem na existenci soukromoprávního vztahu mezi Fondem Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

národního majetku a třetí osobou (společností SEPA, spol. s r.o.), ani na případné porušení povinností z této smlouvy, se totiž žalobce nemůže zbavit svých povinností plynoucích z opatření k nápravě. Bylo povinností společnosti SVA Holýšov a následně žalobce splnit ekologické závazky v souladu s podmínkami stanovenými rozhodnutím ČIŽP 2000, zmíněná soukromoprávní smlouva nemohla mít na tuto povinnost žádný dopad. Nelze proto přisvědčit argumentaci žalobce, podle nějž je fakticky původcem aktuálně řešeného závadného stavu Ministerstvo financí.

41. Námitky nejsou důvodné.
42. Pokud žalobce namítá, že žalovaný vycházel ze Zprávy o monitoringu podzemní vody z listopadu 2013, tato skutečnost na důvodnosti závěrů žalovaného ničeho nemění. Nelze rozumně předpokládat, že kontaminace na pozemcích žalobce samovolně pominula. Žalobce přitom netvrdil a neprokazoval, že by v době od listopadu 2013 do vydání žalobou napadeného rozhodnutí činil jakékoliv kroky k naplnění povinností plynoucích z rozhodnutí ČIŽP 2000, jímž bylo uloženo opatření k nápravě, resp. netvrdil a neprokazoval, že by bylo dosaženo cílového stavu.
43. Námitky nejsou důvodné.
44. Soud nevešel ani na námitku, že žalovaný stanovil výši pokuty nepřezkoumatelným způsobem. Obecně platí, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006 – 63). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, tedy nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů, kvůli kterým skutečně nelze rozhodnutí věcně přezkoumat (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, čj. 1 Afs 92/2012-45). Námitky lze vypořádat i tak, že správní orgán prezentuje v odůvodnění právní názor odlišný od názoru účastníka řízení, pakliže zdůvodnění tohoto názoru poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Tím jsou minimálně *implicitae* vypořádány i námitky účastníka, absence odpovědi na jednotlivé námitky účastníka v odůvodnění rozhodnutí bez dalšího nezpůsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Podstatné je, aby se správní orgán vypořádal se všemi základními námitkami (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014 – 78).
45. Žalovaný však dostatečně odůvodnil výši pokuty, kdy zejména poukázal na setrvalé neplnění povinností žalobce, který, ač byl opakovaně sankcionován, dosud žádné kroky k nápravě neučinil. Odkázal přitom na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2023, čj. 4 As 7/2023-25, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2022, čj. 3 A 195/2016-140, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2024, čj. 4 As 3/2022-45, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2024, čj. 15 A 14/2019-99, usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 8. 2023, sp. zn. III. ÚS 1398-23, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, čj. 10 As 16/2022-54, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2021, čj. 17 A 84/2020-47, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022-46 (veškerá tato soudní rozhodnutí jsou zdejšímu soudu známa z jeho činnosti). Prvostupňový orgán pak poukazoval na 4 správní řízení, jež vydání těchto rozsudků předcházela. I když si žalobce s ohledem na výsledek předcházejících správních a soudních řízení musí být vědom, že jedná protiprávně, je zjevné, že jej ani opětovné správní trestání dosud nepřimělo k nápravě. Tato skutečnost sama o sobě svědčí o vysoké závažnosti protiprávního jednání žalobce, a proto dostatečně odůvodňuje stanovenou výši pokuty 250 000 Kč (tedy Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

v poloviční výši maximální sazby dle § 125a odst. 2 písm. d/ vodního zákona v rozhodném znění).

46. Za situace, kdy žalobce přes opakovaně ukládané správní tresty svou neaktivitou fakticky udržuje kontaminaci podzemních vod, nelze hovořit o nulovém dopadu jednání žalobce na životní prostředí. Úkolem žalobce bylo daný stav zlepšit, a to s ohledem na cílové limity stanovené opatřením k nápravě. Nelze přisvědčit námitce žalobce, že z opatření k nápravě neplyne povinnost provádět sanační práce kontinuálně bez přestávek do doby splnění sanačních limitů a vyhodnocování v určitém režimu. Bod 6 rozhodnutí ČIŽP 2000 stanoví datum zahájení sanačních prací, pročez bod 7 stanoví cílové limity, a bod 8 povinnost provádět monitoring jakosti podzemní a povrchové vody v průběhu sanačních prací a minimálně po dobu dalších 2 let. Je tedy jednoznačné, že rozhodnutí ČIŽP stanovuje povinnost provádět sanační práce od stanoveného data, dokud nebude dosaženo stanovených cílů, jednotlivé body rozhodnutí ČIŽP 2000 nelze vykládat izolovaně (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2022, čj. 18 A 52/2022-46, body 96 až 99).
47. S ohledem na výše uvedené skutečnosti není rozhodné, zda jednání žalobce dosud způsobilo zhoršení původního stavu či nikoli. ČIŽP nadto v prvostupňovém rozhodnutí, jež tvoří s napadeným rozhodnutím jeden celek, příhodně uvedla, že v důsledku postupu žalobce hrozí zmaření dosud investovaných nemalých státních finančních prostředků. Ve zbylém rozsahu soud odkazuje jak na prvostupňové rozhodnutí ČIŽP, tak na žalobou napadené rozhodnutí, které obsahují zevrubné odůvodnění výše stanovené sankce.
48. Námitky nejsou důvodné.

V. Závěr a náklady řízení

49. S ohledem na výše uvedené soud žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
50. Výrok o nákladech účastníků řízení je dán ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci procesně úspěšný, a proto mu nenáleží náhrada nákladů řízení; žalovanému správnímu orgánu, který měl úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. prosince 2024

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.